

Súd: Najvyšší súd SR  
Spisová značka: 7Cdo/52/2016  
Identifikačné číslo spisu: 8114203535  
Dátum vydania rozhodnutia: 27.04.2017  
Meno a priezvisko: JUDr. Lubor Šebo  
Funkcia: sudca  
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8114203535.1

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ C. H., bytom V., 2/ J. T., bytom V., 3/ J. D., bytom W., proti žalovanej V. H., bytom V., zastúpenej JUDr. Dášou Komkovou, advokátkou so sídlom v Prešove, Hlavná 27, o určenie rozsahu dedičstva, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 25 C 23/2014, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 17. júna 2015, sp. zn. 4 Co 292/2014, takto

### rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcom náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

### Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom zo 17. júna 2015, sp. zn. 4 Co 292/2014 potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, ďalej len „O.s.p.“) rozsudok Okresného súdu Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) z 11. septembra 2014 č. k. 25 C 23/2014-120, ktorým určil, že A. H., nar. U. XXXX, zomrelý U., naposledy bytom V., bol ku dňu svojej smrti vlastníkom parcely KN „C“ 838 - orná pôda o výmere 104 m<sup>2</sup> a parcely registra KN „C“ 847 - orná pôda o výmere 959 m<sup>2</sup>, zapísaných na LV XXX, v k. ú. V., okres W., v celosti; žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňiam spoločne a nerozdielne náhradu iných trov konania vo výške 99,50 € do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. V celom rozsahu sa stotožnil (§ 219 ods. 2 O.s.p.) so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, že žalovaná tvrdenia týkajúce sa vstupu do držby k sporným nehnuteľnostiam na základe údajne uzatvorenej dohody v roku 1988 v konaní nepreukázala. Nesplnenie dôkaznej povinnosti malo za následok neunesenie dôkazného bremena. Naopak, žalobkyne v konaní preukázali najmä listinnými dôkazmi, že za života právnych predchodcov účastníkov konania došlo k usporiadaniu vlastníckych vzťahov k spornej nehnuteľnosti, parcele mpč. 526 (z ktorej boli vytvorené parcely predmetu konania KN „C“ 837 a KN „C“ 838 ) ako celku zapísanej v pozemnoknižnej zápisnici 76, k. ú. V., o čom svedčí dohoda uzatvorená medzi J. H., A. H., B. H., P. H., A. H., S. H., V. H. a Q. H. zo dňa 29. apríla 1997 (v spise na č. l. 16), na základe ktorej sa vlastníkom predmetnej parcely stal A.

H., nar. U., zomrelý U.X. Nie je možné spochybníť túto dohodu, pokiaľ bola uzatvorená za života právnych predchodcov účastníkov konania. Navyše aj v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 10 C 28/1993 o vyrovnaní dedičských podielov bolo na základe výsledkov vykonaného dokazovania určené, že A. H. je výlučným vlastníkom parcely mpč. 526, zapísanej v pozemnoknižnej zápisnici 76, k. ú. V - roľa M. o výmere 1275 m<sup>2</sup>. Len z dôvodu následnej dohody o vyrovnaní dedičských podielov bolo konanie zastavené. Pokiaľ sa týka odvolacej námietky ohľadne zákonných podmienok pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním na strane žalovanej, odvolací súd uviedol, že predmetom konania bola žaloba žalobkyní o určenie, že v čase smrti nebohého A. H. bol tento vlastníkom spornej nehnuteľnosti; to znamená, že súd sa nemohol zaoberať zákonnými podmienkami na strane žalovanej, lebo v sporovom konaní je viazaný žalobou. Pokiaľ žalobkyne splnili dôkaznú povinnosť a preukázali tvrdené skutočnosti, súd považoval žalobu za dôvodnú, a preto jej vyhovel. V opačnom prípade by došlo k zamietnutiu žaloby, avšak nie k určeniu vlastníckeho práva v prospech žalovanej. Táto námietka preto nebola dôvodná. Čo sa týka žalovanou vznesenej námietky premlčania podľa § 105 Občianskeho zákonníka, odvolací súd uviedol, že o takýto prípad v danej veci nešlo, pretože predmetom konania nebolo právo oprávneného dediča na vydanie dedičstva, ktoré sa premlčuje, ale žaloba o určenie vlastníckeho práva v prospech nebohého poručiťľa, pričom podľa § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka s a vlastnícke práva nepremľujú. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1, 2 O.s.p., keď úspešným žalobkyniam v odvolacom konaní nepriznal náhradu trov konania, pretože si takýto nárok neuplatnili.

2. Uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu napadla žalovaná (ďalej aj „dovolatelka“) dovolaním z dôvodu, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. b/, c/ O.s.p.) a postupom súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.). Tiež namietala zmatečnosť a arbitrárnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. Odňatie možnosti konať pred súdom videla v tom, že v konaní nebolo rozhodnuté o jej návrhu, resp. protinávhrhu o nadobudnutí vlastníckeho práva vydržaním, čím došlo k zákonnému porušeniu a znemožneniu realizácie jej procesných oprávnení a aktívnej účasti na konaní. Procesná nesprávnosť konania je daná aj vecnou legitímáciou účastníkov konania, ktorú súd zo zákona nesprávne ustálil. Z uvedených dôvodov navrhla, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Žalobkyne sa k podanému dovolaniu nevyjadrili.

3. Dovolanie bolo podané 13. augusta 2015. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

5. V prejednávanej veci dovolanie nesmeruje proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), ale proti takému potvrdzujúcemu rozsudku, ktorý nemá znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 3 O.s.p.; najvyšší súd dosiaľ v tejto veci nerozhodoval, preto ani nevyslovil záväzný právny názor (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Prípustnosť podaného dovolania preto z § 238 O.s.p. nevyplýva.

6. Nepripustnosť dovolania v takom prípade znamená, že sa v podstatnej miere zužuje právna možnosť využitia zákonom prezumovaných dovolacích dôvodov, a teda možnosť dovolateľky domáhať sa reparácie prípadných nesprávností v súdnom konaní, ktoré sa spájajú s tzv. inou vadou v konaní majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a nesprávnym právnym posúdením veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Z uvedeného dôvodu, na dovolateľkou uplatnené dovolacie dôvody spojené s tzv. inou vadou a nesprávnym právnym posúdením veci, nemôže

dovolací súd v tomto konaní prihladať.

7. Dovolanie žalovanej by v danom prípade bolo prípustné, iba ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 ods. 1 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 ods. 1 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Žalovaná vady zmätočnosti v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania teda nevyplýva ani z uvedených hľadísk.

8. Dovolateľka tvrdí, že jej bola odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Za právneho stavu do 30. júna 2016 sa odňatím možnosti konať pred súdom rozumel procesne nesprávny postup súdu, ktorý mal za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania [v zmysle § 18 O.s.p. mali účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd bol povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - viď napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

9. Žalovaná v súvislosti s tvrdením procesnej vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. konkrétne namieta, že v konaní nebolo rozhodnuté o jej protinávhrhu o nadobudnutí vlastníckeho práva vydržaním, nesprávne ustálenú vecnú legitímáciu účastníkov konania a arbitrárnosť rozhodnutia odvolacieho súdu.

10. Z vyššie uvedeného vyplýva, že dovolateľka argumentáciu o existencii procesnej vady konania uvedenej v § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. nezakladá na tvrdení, že súdy porušili ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku upravujúce postup súdu v občianskom súdnom konaní alebo že nezachovali zákonom stanovenú procedúru prejednávania veci, znemožnili jej urobiť niektorý procesný úkon a podobne. Podstatou jej dovolacích námietok je, že rozhodnutia súdov spočívajú na nesprávnej aplikácii a interpretácii ustanovení zákona (konkrétne § 97 O.s.p.), v nadväznosti na čo dospeli k nesprávne právnemu názoru, že jej návrh podaný do zápisnice na pojednávaní dňa 23. júna 2004 (č. l. 101 a nasl. spisu), ktorým žiadala, aby bolo rozhodnuté o nadobudnutí vlastníckeho práva vydržaním, nemá dôsledky predpokladané ustanovením § 97 O.s.p. Z určujúceho - obsahového - hľadiska (viď § 41 ods. 2 O.s.p.) teda z jej strany nejde o námietku odňatia možnosti konať pred súdom, ale o námietku inú, ktorú uvádza vo väzbe na otázku zákonnosti a vecnej správnosti právnych záverov súdov (ich právneho posúdenia veci), na ktorých v danom prípade založili svoje rozhodnutia. Uvedená časť výhrad dovolateľky voči napadnutému rozhodnutiu sa týka činnosti súdu, v rámci ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Táto činnosť súdu je obsahom právneho posudzovania veci (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 286/2012 zo 7. marca 2013). To isté platí, pokiaľ žalovaná odňatie možnosti pred súdom konať dáva do súvisu s nesprávne ustáleným okruhom účastníkov konania tvrdiac, že účastníkmi konania o určenie rozsahu dedičstva majú byť všetci do úvahy prichádzajúci dedičia. V danom prípade vo svojej podstate tiež namieta nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom v otázke nedostatku vecnej legitímácie. Nesprávne právne posúdenie veci však nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia; je jedným z dovolacích

dôvodov (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. - vid' uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 406/2013 z 24. novembra 2014).

11. Ustanovenie § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. dáva odňatie možnosti konať pred súdom výslovne do súvislosti iba s faktickou procesnou činnosťou súdu, a nie s jeho právnym hodnotením veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Právne posúdenie veci súdmi nižších inštancií je síce relevantný dovolací dôvod, ktorým možno úspešne odôvodniť procesne prípustné dovolanie (vid' § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.); nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších inštancií nie je ale procesnou vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia) a nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. (porovnaj tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, sp. zn. 2 Cdo 97/2010, sp. zn. 3 Cdo 53/2011, sp. zn. 4 Cdo 68/2011, sp. zn. 5 Cdo 44/2011, sp. zn. 6 Cdo 41/2011 a sp. zn. 7 Cdo 26/2010). Aj keby tvrdenia dovolateľky boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľkou vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

12. Dovolaťka v súvislosti s tvrdením procesnej vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. tiež namietala zmätočnosť a arbitrárnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, čím v podstate namietala nepreskúmateľnosť odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu.

13. Na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“ Toto stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2016, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. V tejto ale odvolací súd jasne a zrozumiteľne vysvetlil dôvody (na základe ktorých sa vlastníkom sporných nehnuteľností stal A. H., nar. U. XXXX, zomrelý U.), ktoré ho viedli k potvrdeniu rozsudku súdu prvej inštancie, preto nebol dôvod na postup podľa druhej vety citovaného stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

14. V danom prípade treba mať tiež na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Dovolaním napadnuté rozhodnutie spĺňa náležitosti požadované zákonom, uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská procesných strán k prerokovanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania a právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení.

Dovolaateľka preto nedôvodne argumentovala, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný; za vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom (o aký prípad tu ale nejde).

15. Vzhľadom na uvedené možno uzavrieť, že prípustnosť dovolania žalovanej nemožno vyvodiť z ustanovení § 238 O.s.p., v dovolacom konaní neboli zistené ani dôvody prípustnosti dovolania uvedené v ustanovení § 237 ods. 1 O.s.p. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovanej podľa § 447 písm. c/ CSP ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, odmietol, a to bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

16. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

17. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

**Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.